

FAHRETTİN ALTUN

Rus profesörün sorusu

Rus profesör soruyor. "**Rusya'nın dış politika felsefesini anlamak için Rus Dışişleri Bakanlığı'nın sayfasına girip, başlıca politika metinlerini incelemeniz yeterli. Peki Türkiye'nin dış politika felsefesini temsil eden bir metin var mı?**"

Bu soru pazartesi günü, Sabah Yazarlar Kulübü olarak gittiğimiz Rusya'da, Moskova Gazeteciler Cemiyeti'nin tarihi toplantı salonunda yöneltildi bize. Bundan birkaç yıl önce olsa bu soruya bir çırpıda cevap verilir. Tereddüt etmeden, hepimizin tahmin edebileceği bir kitabın ismi söylenip konu kapatılırdı. Ne var ki bu cevap ne o gün için, ne bugün için hakikati kucaklayan bir mukabele olmazdı. Bunun başlıca nedeni "**metnin kalitesi**" değil, "**ülkemizin siyasal gerçekliği**."

Toplantıda da ifade ettim. Son 15 yıllık "**Türk dış politikası**"nı, "**Rus dış politikası**" ile karşılaştırırken çok dikkatli olmak gerekir. Benzer bir durum İran dış politikası için de geçerli. Öyle ya da böyle siyasal sistemini tahkim etmiş, sorunsuz biçimde işleten bir ülkenin dış politikasını formüle etme kabiliyetiyle, siyasal sistem krizi yaşayan, bu sistem krizini her seferinde karizmatik bir siyasi liderin müdahale becerisi ile aşan bir ülkenin dış politikasını formüle etme imkânını karşılaştırmak doğru değil.

Türkiye son 15 yılda muazzam bir zihniyet dönüşümü yaşadı. Öte yandan bu süre zarfında da çok büyük mücadeleler verildi. Terör örgütleri, kapsamlı bir uluslararası desteği de arkalarına alarak Türkiye'yi istikrarsızlaştırmak ve bölmek için yoğun çaba harcadılar. PKK terörüne, FETÖ terörü ve DEAŞ terörü de eklendi. Buna rağmen mücadele sürdü ve devlet elitlerinin elinde bir oyuncağa dönen siyasal iktidar, halkın eline geçti. Demokratikleşme adımları Türkiye siyasal hayatının her alanına sirayet etti.

Bu değişimi kabullenmeyenler, imtiyazlarını yitirdiklerini düşünenler ellerine her fırsat geçtiğinde sert müdahalelerde bulundular. Ve Türkiye'yi felç ettiler. Ülkeyi o halden her seferinde R. Tayyip Erdoğan'ın siyasal hamleleri ve liderliği çıkardı. Bütün bunlarla birlikte son 15 yılda Türk dış politikası Türkiye iç siyasetinde yaşanan paradigma değişimi sayesinde çok ciddi bir kapasite artışı da yaşadı. Türkiye'nin etki gücü arttı, ülkemiz bölgesel bir aktör haline geldi.

Ne var ki aynı dönemde bölgemiz çok ağır travmalarla karşı karşıya kaldı. İslam tarihinde eşi benzeri görülmemiş şekilde "**mezhep savaşları**"ndan bahsedilir oldu. Terörizm, fanatizm, radikalizm her yanı sardı, sınırlarımızda bölünmüş devletler gerçekliği ile yüz yüze kaldık. ABD'nin kaos yaratarak hegemonya kurma stratejisi bölgemizde büyük tahribatlara, telafisi mümkün olmayan acıların yaşanmasına sebebiyet verdi.

bağımsızlaşmanın yollarını aradı ve buldu. Tıpkı ekonomi politikalarında olduğu gibi dış politika alanında da bağımlılık tuzağından kurtuldu.

Bunun hiç kuşkusuz ağır bedelleri oldu. Fakat Türkiye'nin kendi çıkarlarını esas alan, uzun vadeli bir dış politika çizgisi tutturabilmesinin başka bir yolu yoktu. Yine de Türkiye, dış politikasında idealizm-realizm dengesini tutturmak, çevresiyle ekonomik entegrasyon kuşakları oluşturmak ve otonomi arayışını sürdürmek için mücadele etti. Etmeye de devam ediyor.

Bu süreçte en kritik husus, Türkiye'nin içerideki sistem krizini aşabilmesi, kendi ihtiyaçlarını karşılayacak, milletin iradesini ve iktidarını temsil edecek yeni bir hükümet sistemine kavuşabilmesidir. Bu gerçekleştiğinde Türkiye'nin önüne yeni bir alan açılacak, uzun vadeli politika üretmek ve elbette bu politikaların felsefesini başarılı biçimde formüle etmek de mümkün olacak.

Bu yazıyı Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın heyetinde Pakistan'a giderken yazıyorum. Cumhurbaşkanı, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı'nın 13. toplantısına katılacak. Eğer bir mani olmazsa yarın da bu ziyaret üzerine yazmaya çalışacağım.

Yasal Uyarı: Yayınlanan köşe yazısı/haberin tüm hakları Turkuvaz Medya Grubu'na aittir. Kaynak gösterilse veya habere aktif link verilse dahi köşe yazısı/haberin tamamı ya da bir bölümü kesinlikle kullanılamaz.

Ayrıntılar için lütfen tıklayın.

YAZARIN ÖNCEKİ YAZILARI

Tüm Yazıları >

- > **Hürriyet ne yapmaya çalıştı? (27.2.2017)**
- > **Gizli hayırcıların hali pür melali (25.2.2017)**
- > **Cumhurbaşkanlığı sistemi demokratikleşme arayışımızın ürünü (23.2.2017)**

SABAH

SABAH